

Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ
Bestekar Sk.49/5 Kavaklıdere/ANKARA
Tel-3124661814 Fax-3124269986

TRABZON DARE MAHKEMES BA KANLI INA

DOSYA NO : E.2020/938

DAVACI :TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Karanfil Sk. No-28/18 Kızılay/ANKARA

VEKİL :Av. Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ -TBB sicil 20787
Bestekar Sok. 49/5 Kavaklıdere/ANKARA

DAVALI : Trabzon Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1
Yalınca Mh.Rize Cd. No-66 Ortahisar/TRABZON

DAVA KONUSU : Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 14.02.2020 tarih ve 459, 460, 461, 462 ve 564 sayılı kararlarıyla onaylanan, 1., 2., 3., 4. ve 5. Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım mar Planının öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve takiben iptaline karar verilmesi talebidir.

B LD R M TAR H :Dava konusu 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Trabzon Büyük ehir Belediyesi'nde 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmi olup, tarafımızca 20/05/2020 tarihinde itiraz edilmi tir. Askıda yapılan itirazımıza cevap verilmeyerek 31/07/2020 zımnen reddedilmi tir, bu tarihten sonra yasal süresi içinde i bu dava açılmı tir.

USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

1. Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisinin 14/02/2020 tarih ve 459 sayılı kararı ile onaylanan 1.Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmi tir. Plana 20/05/2020 tarihinde tarafımızca itiraz edilmi , 60 gün içinde cevap verilmemi , 31/07/2020 tarihinde zımnen reddedilmi tir. Zımnen red kararından itibaren yasal süresi içerisinde i bu dava açılmı tir. (Ayrıca zımni ret süresi dolduktan sonra davalı Belediyece 02/09/2020 tarih E.29181 sayılı yazı ile itirazın reddedildi ine ili kin cevap verilmi tir.)

2.Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisinin 14/02/2020 tarih ve 460 sayılı kararı ile onaylanan 2.Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmi tir. Plana 20/05/2020 tarihinde tarafımızca itiraz edilmi , 60 gün içinde cevap verilmemi , 31/07/2020 tarihinde zımnen reddedilmi tir. Zımnen red

kararından itibaren yasal süresi içerisinde i bu dava açılmıştır. (Ayrıca zımni ret süresi dolduktan sonra davalı Belediyece 02/09/2020 tarih E.29188 sayılı yazı ile itirazın reddedildi ine ili kin cevap verilmiştir.)

3.Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisinin 12/03/2020 tarih ve 564 sayılı kararı ile onaylanan 3.Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmiştir. Plana 20/05/2020 tarihinde tarafımızca itiraz edilmiş , 60 gün içinde cevap verilmemiş , 31/07/2020 tarihinde zımnen reddedilmiştir. Zımnen red kararından itibaren yasal süresi içerisinde i bu dava açılmıştır. (Ayrıca zımni ret süresi dolduktan sonra davalı Belediyece 02/09/2020 tarih E.29194 sayılı yazı ile itirazın reddedildi ine ili kin cevap verilmiştir.)

4.Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisinin 14/02/2020 tarih ve 461 sayılı kararı ile onaylanan 4.Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmiştir. Plana 20/05/2020 tarihinde tarafımızca itiraz edilmiş , 60 gün içinde cevap verilmemiş , 31/07/2020 tarihinde zımnen reddedilmiştir. Zımnen red kararından itibaren yasal süresi içerisinde i bu dava açılmıştır. (Ayrıca zımni ret süresi dolduktan sonra davalı Belediyece 02/09/2020 tarih E.29190 sayılı yazı ile itirazın reddedildi ine ili kin cevap verilmiştir.)

5.Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisinin 14/02/2020 tarih ve 462 sayılı kararı ile onaylanan 5.Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 ölçekli Nazım mar Planı Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri 02/03/2020-31/03/2020 ile 15/05/2020-01/06/2020 tarihleri arasında askıda ilan edilmiştir. Plana 20/05/2020 tarihinde tarafımızca itiraz edilmiş , 60 gün içinde cevap verilmemiş , 31/07/2020 tarihinde zımnen reddedilmiştir. Zımnen red kararından itibaren yasal süresi içerisinde i bu dava açılmıştır. (Ayrıca zımni ret süresi dolduktan sonra davalı Belediyece 02/09/2020 tarih E.29193 sayılı yazı ile itirazın reddedildi ine ili kin cevap verilmiştir.)

DAVANIN ESASI HAKKINDAKI AÇIKLAMALARIMIZ

Anayasanın 44. maddesinde, “Devlet, topra ın verimli olarak i letilmesini korumak ve geli tirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter topra ı bulunmayan çiftçilikle u ra an köylüye toprak sa lamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, de i ik tarım bölgeleri ve çe itlerine göre topra ın geni li ini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter topra ı bulunmayan çiftçiye toprak sa lanması, üretimin dü ürülmesi, ormanların küçülmesi ve di er toprak ve yer altı servetlerinin azalması sonucunu do uramaz...”, 45. maddesinde, “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dı ı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak amacıyla, tarım ve hayvancılıkla u ra anların i letme araç ve gereçlerinin ve di er girdilerin sa lanmasını kolayla tırır...” ve 166. maddesinde ise “Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayinin ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla geli mesini, ülke kaynaklarının döküm ve de erlendirilmesini yaparak verimli ekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli te kilatı kurmak Devletin görevidir” hükümleri yer almaktadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 1.maddesinde, “Bu kanunun amacı; topra ın do al veya yapay yollarla kaybını ve niteliklerini yitirmesini engelleyerek, korunmasını, geli tirilmesini ve çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak, planlı arazi kullanımını sa layacak usul ve esasları belirlemek” vurgulanarak, 9. maddesinde, “Arazi kullanımını gerektiren her türlü giri im ve yatırım sürecinde toprakların korunması, do al ve yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarının

önlenmesi; arazi kullanım planları, tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri ile toprak koruma projelerinin uygulamaya konulması ile sağlanır”, 13. maddesinde, “Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamayacaktır” vurgulanmıştır, 18. maddesinde de, “Toprağın korunması, üretim gücünün geliştirilmesi, arazinin iyileştirilmesine yönelik toprak ıslahı ve tarla içi geliştirme etkinlikleri, yeteneğe uygun arazi kullanım konularında projeye dayalı yatırım yapan, toprak işleme, sulama ve yetiştirme tekniklerini uygulayan üreticilere, tarımsal desteklemelerde öncelik verilir, yatırımları Bakanlık imkanlarıyla desteklenir” denilmek suretiyle özendirilecekleri hükme bağlanmıştır. Dava konusu plan tüm bu hükümlere aykırıdır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun “Genel Esaslar” başlıklı 3. maddesinde; Herhangi bir saha, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz denilmektedir. 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliklerinde ilgili parselin bulunduğu bölge Tarım Alanlarının içerisinde olup “MARA AÇILMASI” olarak düzenlenmesi İmar Kanununun 3. Maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

03.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na göre plan değişikliğine konu parsellerin tarımdışı amaçla kullanılması için “Toprak Koruma Kurulu” onayı gerekmektedir. Ancak yapılan işlemlerde Tarımsal Niteliği Korunacak Alanda kalan taşınmazların İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün kurum görüşü alınmaksızın plan değişikliği ve uygulama imar planı yapımı işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Kanunun “Madde 13. Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı” başlığında “mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz” hükmü yer almakta ve istisnai durumlar tanımlanmaktadır. Bu istisna durumlar; “savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar, doğal afet sonrası ortaya çıkan geçici yerleşim ihtiyacı, petrol ve doğalgaz arama ve işletme faaliyetleri, kamu yararı alınmış madencilik faaliyetleri ile kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar” olarak ifade edilmektedir.

Kanun maddesinden de anlaşılacağı üzere tarım arazilerinin tarımsal üretim dışına çıkarılmaları için ülkenin ihtiyacı olan savunma, doğal afet gibi durumlar ile yüksek kamu yararının gerektirdiği durumların var olması gerektiği belirtilmiştir. Ancak itiraz konusu imar planı değişiklikleri yukarıdaki durumların hiçbirine uymadığından yapılan değişiklik 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na da aykırıdır.

Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüshane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında, *öne çıkan organik tarım, hayvancılık ve su ürünlerini de içine alan üretim alternatifleri geliştirmek, Planlama Bölgesi illerinin tarım master raporlarında da önerildiği gibi, organik tarımın yaygınlaştırılması, öncelikli tarım politikası olarak benimsenmeli, geçiş sürecini hızlandıracak ve kolaylaştıracak yönetim mekanizmaları geliştirilmelidir. Bu anlamda deklare edilebilecek altbölgeler bu planda belirlenmiştir. Planlama alanının topoğrafyasına bağlı olarak yerleşim dokusunun da inik bir yapıya sahip olması nedeniyle kentsel alanlar kentsel yerleşim alanı ve kentsel gelişme alanlarını kapsayacak şekilde kentsel yerleşim alanları olarak gösterilmiştir. Bu doğrultuda kentsel yerleşim alanları sınırları netleşmiş olup alt ölçekli planlarda bu alanların tamamının yerleşime açılması anlamı çıkarılamaz. Bu alanlara ilişkin kesin sınırlar, bu planda belirtilen nüfus kabulleri doğal, yapay ve yasal engeller dikkate alınarak alt ölçekli planlarda belirlenecektir. Yerleşim alanı sınırları içerisinde bulunması muhtemel korunacak alanlar (verimli tarım alanları, orman alanları, içme ve kullanma suyu kaynakları, jeolojik sakıncalı alanlar, taşkın alanları, koruma alanları vb.) ilgili kurum ve kuruluş görüşleri de dikkate alınarak alt ölçekli planlarda dikkate alınacaktır, denilmektedir.*

Ancak Planlama Alt Bölgeleri N P notlarında bulunan 7.2.5.3 ve 7.2.5.4 maddeleri 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı kanununun 1. ,2. ,8. ve 13. Maddelerine aykırıdır. **Tarım ve Orman Bakanlı mın izni olmadan tarım arazileri** belirlenen kriterlerin haricinde ifraz edilemez, satılamaz, tarım dı ı amaçlı kullanılamaz ve tarımsal yapıda yapılamaz.

Yine bilindi i üzere 10 Temmuz 2019 tarih ve 30827 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda De i iklik “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılmasına Dair Kanun’un ” 6.maddesi ile 3194 Sayılı mar Kanununun 8.maddesi (c) fıkrasına eklenen “Tarım arazileri, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan; tarımsal amaç dı ında kullanılamaz, planlanamaz, köy ve/veya mezraların yerle ik alanı ve civarı veya yerle ik alan olarak tespit edilemez.” hükmüne de aykırıdır. mar Kanununa göre hazırlanan bir plan notunda mar Kanununa aykırı hükümler bulunması akla, ilme ve fenne uymaz.

Plan notundaki bu maddeler 20 ubat 2020 tarih ve 31045 Sayılı Co rafi Bilgi Sistemleri le Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılmasına Dair Kanununun 8. Maddesine de aykırıdır. Zira Madde incelendi inde Kırsal Yerle ik Alanların Köy Yerle ik Alanları yerine konan bir terim oldu u ortaya çıkmakta olup, aynı köy yerle ik alan belirlenmesi gibi Kırsal yerle ik alan belirlenmesinde de Tarım ve Orman Bakanlı ı görü ü alınmalıdır.

Karadeniz bölgesinin tarımsal ve do al arazi kaynakları sınırlıdır. Do u Karadeniz Bölgesi illerimizde da ınık yerle im sorunu bulundu undan köylerin tamamı veya tamamına yakını köy yerle ik alan veya yerle ik alan ilan edilmi bulunmaktadır. Dolayısı ile “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yo un olarak fındık ve çay tarımı yapılan alanlar 5403 sayılı Kanuna göre tarım dı ı sayılmı tır. Bunun sonucunda; sürdürülebilir tarımsal üretim yapılması, tarımsal projeler yapılıp sonuçlarının alınabilmesi, arazi parçalanmasının önüne geçilmesi neredeyse imkânsız hale gelmi tir. Yine bu düzenlemeyle tarım arazileri hukuken tarım dı ına çıkmı oldu undan yabancı gerçek veya tüzel ki iliklerin bu arazileri edinmesinde Tarım ve Orman Bakanlı ı devre dı ı kalmı tır. En önemlisi imar mevzuatlarına göre plansız sahalarda %40’a varan yapıla ma ko ulları bulundu undan tarım dı ı kullanımların sonuna kadar önü açılmı ve bir kalemde yüz binlerce hektar tarımsal üretim alanı hukuken tarım dı ına çıkmı tır.

Trabzon linde Köy Yerle ik alanları problemi 2 kısımda incelenebilir. 23.06.1983 tarih ve 1013 sayılı karar ile Trabzon ili sahil ku a ının yakla ık 10 km yukarısına kadar (Be ikdüzü ilçesinden Of ilçesine kadar) köy yerle ik alanı ilan edilmi tir. Mülga l Özel dairesi zamanında da Köy Yerle ik Alanı ilan edilmeyen di er köylerde özellikle 2006 yılından sonra Köy Yerle ik alanları tespit edilerek yine mevzuatlarına uygun olarak ilan edilmi ve bu tespitler esnasında Tarım ve Orman Bakanlı ı görü ü alınmamı tır.

Her iki çalı manın ortak noktası Trabzon’un co rafyasından kaynaklı da ınık yerle imden dolayı köy sınırlarının neredeyse tamamı Köy Yerle ik alanı ve civarı olarak belirlenmi tir. Kırsalda köyden mahalleye dönü en ve yo un olarak çay ve fındık tarımı yapılan yerle im yerlerinin en az %80 i köy yerle ik alan ve civarı sınırları içerisinde kalmı tır.

Da ınık yerle im alanı bulunan bölgede belirlenen yerle ik alanlar çok büyük bir alanı kapsayacak ve neredeyse tüm tarım alanlarını içine alacaktır. Nitekim Tarım ve Orman Bakanlı mın izni aranmaksızın yapılan bu uygulamanın dayana ı olan 5403 sayılı Kanununun Geçici 6.Maddesinin ve di er alt düzenlemelerin iptali için dava açılmı olup halen **Danı tay 10.Dairesinin E.2020/4913sayılı dosyasında derdesttir.**

Plan notlarından 7.2.5.3 maddesinin (b) ve (c) fıkrasında belirlenen alanlarda l Tarım ve orman Müdürlü ünden görü alınmadan uygulama yapılmaz hükmü

bulunmamaktadır. Bu da gene mar Kanunu ve 5403 sayılı Kanuna aykırıdır.

DAVA AÇMA EHL YET YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli i (TMMOB) Ziraat Mühendisleri Odası kayna mı Anayasadan alan kamu kurumu niteli inde meslek kurulu u olup, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile do rudan ilgilenmekle yükümlüdür. Ayrıca ülkemizin tarımsal kaynaklarının, topraklarının korunması için gereken her türlü giri imde bulunmakla yükümlüdür. 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisli i Hakkında Kanun, Ziraat Yüksek Mühendislerinin toprak muhafazasına ili kin hizmet ve faaliyetlerde bulunmaya yetkili olduklarını düzenlemi tir. Ziraat Mühendislerinin Görev Ve Yetkilerine li kin Tüzükte, toprak ve su muhafazasının toprak bilimi alanında ö renim görmü ziraat mühendisleri tarafından yapılaca ı, hükmü yer almaktadır. 06.04.2005 Tarih, 25778 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmı olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli i Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeli inin 6.maddesine göre de; Ülke tarımı ve tarımsal üretim kaynaklarının korunması, geli tirilmesi, i letilmesi ve verimli kılınması, kırsal nüfusun toplumsal ve ekonomik kalkınmasının sa lanması, kırsal ve tarımsal geli ime yönelik strateji, politika, program ve proje olu turulması çalı malarına katkıda bulunmak amacıyla her türlü giri im ve etkinlikte bulunmak, Odanın amaç ve görevleri arasında sayılmı tir. Bu ba lamda müvekkil ODA tarım topraklarının kaybına neden olacak her türlü düzenlemenin kar ısında dır. Nitekim Türkiye'nin bir çok bölgesinde tarım topraklarının korunması için, örne in tarım dı ı kullanım kararlarının iptali talebi ile bir çok dava açmı tir.

YÜRÜTMEN N DURDURULMASI TALEB

Planın uygulanması halinde telafisi imkansız zararların ortaya çıkaca ı açıktır. Özellikle izinsiz tarım dı ına çıkarma ile geçim kayna ı tarım arazileri ortadan kalkacak ve imara açılacaktır. Bu nedenle yürütmenin durdurulmasına karar verilmesini talep ediyoruz.

DEL LLER :Davalı dare tarafından verilen dava konusu kararlar, plan Çizimleri, plan notları ve her türlü belgeyi ihtiva eden i lem dosyaları, itiraz yazıları.

SONUÇ :Açıklanan ve Mahkemenizce re'sen dikkate alınacak nedenlerle; Trabzon Büyük ehir Belediye Meclisi'nin 14.02.2020 tarih ve 459, 460, 461, 462 ve 564 sayılı kararlarıyla onaylanan, 1., 2., 3., 4. ve 5. Planlama Alt Bölgesi 1/25.000 Ölçekli Nazım mar Planının öncelikle **yürütmesinin durdurulmasına** ve takiben **iptaline**; yargılama giderleri ve vekalet ücretinin kar ı yana yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederiz. 28/09/2020

Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ
Davacı Vekili

Eki : Vekaletname
Meclis Kararları
tiraz dilekçeleri
Yazılar

